

Notitie

Contactpersoon Bas Bakker (+31 57 06 99 34 1)

Datum 4 december 2012

Kenmerk N002-4813582BKR-mfv-V01-NL

Ecologisch werkprotocol realisatie recreatiesluizen Junne en Diffelen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De provincie Overijssel is voornemens om twee recreatiesluizen bij stuwen in de Overijsselse Vecht aan te leggen. Het plangebied van de stuwen, Junne en Diffelen bestaat uit de huidige vistrap en de omliggende landbouwpercelen. Bij de geplande werkzaamheden zullen de huidige vistrappen niet worden aangetast. Echter voor de realisatie van de sluisen zullen de oevers van de Vecht aan beide kanten van de betreffende sluis een paar meter verdwijnen. In bijlage één is de locatie van beide sluisen weergegeven. Om eventuele belemmeringen op het gebied van natuurwetgeving in kaart te brengen heeft Tauw een toetsing aan de flora en faunawet en de EHS uitgevoerd. Bevindingen van deze toetsing zijn verwoordt in de rapportage met kenmerk R001-4813582SIH-mfv-V02-NL van 4 december 2012. Het resultaat uit de toetsing uit bovengenoemd rapport is dat Lange ereprijs, Steenancier, Kleine modderkruiper en Rivierdonderpad aanwezig zijn in het gebied en negatieve gevolgen kunnen ondervinden van de geplande werkzaamheden. Met deze beschermde soorten dient rekening te worden gehouden bij de uitvoering. Dit document geeft weer welke ecologische maatregelen getroffen dienen te worden om effecten op bovenstaande beschermde soorten te voorkomen. De basis hiervoor is de Gedragscode van de Unie van Waterschappen.

1.2 Gedragscode Unie van Waterschappen

De aanwezige beschermde soorten betreffen allen tabel 2-soorten. De Unie van waterschappen heeft een Gedragscode in het kader van de Flora- en faunawet voor tabel 2-soorten. Tijdens de aanleg van de recreatiesluizen kan gewerkt worden onder de voorwaarden voor de voorbereiding van nieuwe werken. Deze voorwaarden betreffen: *‘voor juridisch zwaarder beschermde planten- en diersoorten worden specifieke behoudsmaatregelen in het plan opgenomen, bijvoorbeeld in de vorm van een werkprotocol. Deze maatregelen kunnen betrekking hebben op de locatiekeuze én op de werkwijze’*. Om invulling te geven aan deze voorwaarde is onderliggend werkprotocol opgesteld. De voorwaarden uit deze gedragscode zijn verwerkt in dit ecologische werkprotocol.

2 Maatregelen tijdens uitvoering

2.1 Algemeen

Benedenstrooms van de stuw in Diffelen aan de oever van de Overijsselse Vecht ligt momenteel een zandbank met een berkenboom (zie navolgend figuur). Deze ligt in het plangebied en wordt mogelijk bedreigd door de geplande graafwerkzaamheden voor de realisatie van de sluis. Het is de wens om deze zandbank en berkenboom te handhaven. Op basis van het definitief ontwerp wordt bepaald of de zandbank en berkenboom gehandhaafd kan worden. Indien dit het geval is zal deze locatie afgezet worden.



Figuur 2.1 Zandbank met berkenboom

2.2 Vleermuizen algemeen

Om verstoring voor aanwezige beschermde vleermuissoorten te voorkomen, dient er alleen gewerkt te worden bij daglicht. Ook het gebruik van (bouw)verlichting dient tijdens de werkzaamheden geminimaliseerd te worden. Vleermuizen zijn nachtdieren en worden mogelijk verstoord wanneer er (bouw) verlichting aanwezig is. Om deze reden dient er in de nacht geen bouwverlichting aanwezig te zijn.

2.3 Vogels algemeen

De realisatie van de recreatiesluizen kunnen mogelijk verstorend werken op broedende vogels. Dit is een overtreding van de Flora- en faunawet. Om deze reden dient gewerkt te worden buiten het broedseizoen. Op deze wijze wordt een overtreding van de Flora- en faunawet op voorhand voorkomen.

Indien werkzaamheden toch in de broedperiode (globaal 15 maart tot 15 juli) uitgevoerd moeten worden, dan dient door een ter zake kundig ecooloog beoordeeld worden of er geen broedende vogels aanwezig zijn. Indien er broedende vogels aanwezig zijn, bepaald de ter zake kundig ecooloog wat wel of niet toegestaan kan worden (afhankelijk van type werkzaamheid of afstand tot broedlocatie). Daarnaast kan de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt worden als broedlocatie door bijvoorbeeld 2-wekelijks te maaien.

2.4 Lange ereprijs en Steenanjer

Op basis van de resultaten van de natuurtoets is de Lange ereprijs (tabel 2) op beide locaties aangetroffen. Ook kan op basis van verspreidingsgegevens (Floron, 2011) en aanwezigheid van beschikbaar biotoop het voorkomen van Steenanjer (eveneens tabel 2) in beide gebieden niet worden uitgesloten. Voor de realisatie van beide sluizen zullen de oevers van de Vecht aan beide kanten van de betreffende sluis een enkele meters verdwijnen. Tevens kunnen standplaatsen aangetast worden door het materieel.

Voor de werkzaamheden aan de sluizen starten dienen alle aanwezige exemplaren van Lange ereprijs en Steenanjer in het plangebied gemarkeerd te worden door een deskundig ecooloog. De gemarkeerde exemplaren worden daarna ruim uitgestoken om wortelbeschadiging te voorkomen en elders in een geschikt biotoop voor de betreffende soort teruggeplaatst. Hierbij dient meegenomen te worden dat de flora buiten de bloeiperiode over het algemeen moeilijk te determineren is. De uitvoeringsperiode van bovengenoemde maatregel is kort na het bloeiseizoen (september-oktober). Het is raadzaam om voor de verplanting van de beschermde soorten gebruik te maken van een kruiwagen of ander vervoersmiddel, zodat schade aan planten geminimaliseerd wordt. Deze werkzaamheden dienen daarom onder begeleiding en op aanwijzing van een ecologisch kundig persoon met kennis van betreffende soorten plaats te vinden.

2.5 Kleine modderkruiper en rivierdonderpad

Kleine modderkruiper en de Rivierdonderpad (beide tabel 2) komen voor in de Vecht. Door de aanleg van de recreatiesluizen zullen de oevers en een deel van de Overijsselse Vecht aan beide kanten van de betreffende sluis lokaal aangetast worden. Aangezien Rivierdonderpad en Kleine modderkruiper in de oeverzone zullen vluchten (terwijl dit wordt afgegraven) dienen hiervoor gepaste maatregelen getroffen te worden.

Voordat de doorsteken naar de Vecht gemaakt worden, dienen de aanwezige (beschermd) vissen afgevangen te worden en naar een vergelijkbaar habitat in de omgeving te worden teruggeplaatst. Deze viswerkzaamheden worden op de dag van de doorsteek uitgevoerd. Bij de uitvoering van de afvissing dient rekening gehouden te worden met de temperatuur. Bij vorst kan bovengenoemde maatregel niet uitgevoerd worden. Verder is het van belang dat niet gewerkt wordt in de paaiperiode van Kleine modderkruiper (april - juli) en Rivierdonderpad (maart - april) om eieren die afgezet worden op het bodemsubstraat, in kleine holten of onder stenen een kans op overleven te geven.

Bij het afvissen dient gebruik gemaakt te worden van electrovisapparaat. Het gebruik van een electrovisapparaat is voorbehouden aan (ten minste twee) gecertificeerde personen waarvan minimaal één ter zake kundige op het gebied van vissen dient te zijn. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van één met water gevulde (specie)kuip als verzamelbak voor gevangen vis en één droge kuip voor eventuele amfibieën en andere relevante waterfauna. Gevangen exemplaren van de Kleine modderkruiper en Rivierdonderpad en eventuele andere vissen en/of amfibieën worden uitgezet in het meest nabijgelegen geschikt leefgebied. Voor de start van de werkzaamheden dient door de ter zake kundige bekeken te worden waar het meest nabij gelegen alternatief leefgebied aanwezig is waarin gevangen soorten worden uitgezet. Dit leefgebied dient buiten de projectlocatie, maar zo nabij mogelijk (binnen een straal van drie kilometer rond de projectlocatie) gelegen te zijn.

Overzicht benodigd materieel

- Bij het afvissen verdient het de sterke voorkeur gebruik te maken van een electrovisapparaat. Het gebruik van een electrovisapparaat is voorbehouden aan (minimaal twee) gecertificeerde personen
- Er dienen twee (specie)kuipen aanwezig te zijn om gevangen vissen en andere soorten te vervoeren naar alternatief geschikt leefgebied. Een aanhanger, kruitwagen of boot kan het verplaatsen van de kuipen vergemakkelijken
- Werknemers dienen met rubberen handschoenen te werken wanneer een vervuiling van een watergang (bagger) wordt vermoed

3 Overige aandachtspunten

3.1 Onverwachte soorten

Ondanks een goede voorbereiding kunnen onverwacht beschermde soorten voorkomen in het plangebied. De werkzaamheden dienen dan stilgelegd te worden. Met een ter zake kundige ecooloog zal in overleg bepaald worden welke maatregelen getroffen dienen te worden. De werkzaamheden zullen pas hervat worden nadat de noodzakelijke beschermende maatregelen, gebaseerd op de gedragscode of afkomstig uit een nieuw verleende ontheffing, zijn getroffen. Wanneer het gaat om tabel 3-soorten en vogels en het niet mogelijk is om overtreding van de verbodsbepalingen te voorkómen dan is het noodzakelijk een ontheffing aan te vragen. In dit geval treden wij zo spoedig mogelijk in overleg met de Dienst Regelingen van het ministerie van EZ. In de andere gevallen zal gebruik gemaakt worden van de Gedragscode voor het treffen van maatregelen. Totdat de ontheffing is verkregen wordt de locatie waar de beschermde soort voorkomt gemarkeerd en met rust gelaten en zo nodig uitgerasterd. De genomen maatregelen ten aanzien van de onverwachte soorten worden gedocumenteerd.

3.2 Calamiteiten

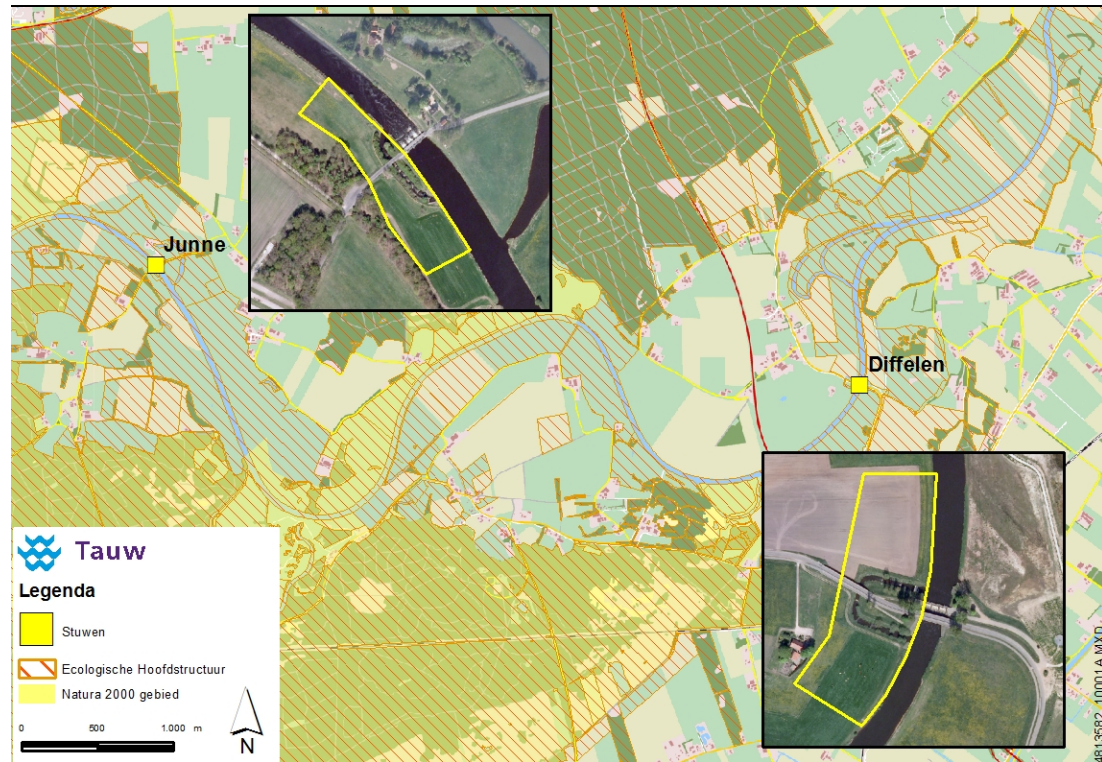
In de praktijk kunnen zich situaties voordoen waarin acuut handelen noodzakelijk is. Bij dergelijke calamiteiten, zoals overstromingen, schadelijke lozingen, enzovoorts, zal eerst de maatschappelijke veiligheid worden gewaarborgd alvorens de Gedragscode wordt toegepast. Wanneer zich een calamiteit heeft voorgedaan waarbij, door de noodzaak van acuut handelen, schade is ontstaan aan beschermde soorten planten of dieren, dan zal zo spoedig mogelijk contact worden opgenomen met de provincie en het ministerie van LNV (Dienst Regelingen) om tot een oplossing te komen. Ook hier dienen de te treffend maatregelen goed gedocumenteerd te worden.

3.3 Verslaglegging

Alle ecologische aspecten bij aanleg van de recreatiesluizen en de eventueel hierbij komende andere werkzaamheden met een ecologische relevantie, worden gedocumenteerd in een afzonderlijk veldverslag (bijlage twee). Waar relevant worden tevens foto's gemaakt van de lokale situatie en de eventueel getroffen maatregelen. Specifieke aandacht wordt besteedt aan de (zwaardere) beschermde soort, onverwacht aangetroffen soorten en calamiteiten.

Bijlage 1

Overzichtkaart locatie



B1.1 Ligging locaties stuwen ten opzichte van plangebieden

Bijlage 2

Veldformulier

Datum	Activiteit	Maatregel	Gevonden beschermde soort	Uitzetlocatie beschermde soort